

ШТА ЈЕ АКТИВНА ИМУНИЗАЦИЈА?

Активна имунизација је процес у коме се организам излаже мртвим, живим ослабљеним узрочницима болести или њиховим производима, или деловима узрочника произведеним на бази генетске технологије, при чему долази до стварања специфичних антитела.

Ревакцинацијом се стечена заштита појачава.

Нежељене реакције на вакцину су очекиване и благе. Могу се јавити у виду црвенила, отока и бола на месту давања вакцине, повишене температуре, узнемирености и плача детета или блажег облика болести против које је примљена вакцина.

Тешке реакције на вакцину су ретке. Већи је ризик од обољења и компликација код деце која нису вакцинисана.

Опште контраиндикације за активну имунизацију су:

- 1) акутне болести;
- 2) фебрилна стања;
- 3) анафилактија на компоненте вакцине;
- 4) теже нежељене реакције на претходну дозу вакцине.

Контраиндикације за живе вакцине су стања смањене отпорности.

КОЈЕ СУ ВАКЦИНЕ ОБАВЕЗНЕ И КАДА ИХ ТРЕБА ДАТИ?

БЦГ – вакцина против туберкулозе је жива вакцина, која спречава најтеже клиничке облике туберкулозе и даје се приликом отпуштања из породилишта, најкасније до навршених 12 месеци живота.

ХБ – вакцина против хепатитиса Б - спроводи се код новорођенчади и код деце у 12. години живота која до тада нису вакцинисана давањем три дозе вакцине.

ДТаП / ИПВ / ХиБ – комбинована вакцина против дифтерије, тетануса, великог кашља, дечије парализе и обољења изазваних хемофилусом инфлуенце тип Б

Вакцина се даје од навршена 2 месеца живота у три дозе у размаку од једног до два месеца.

Прва ревакцинација се спроводи након 12 месеци од последње дозе, а најкасније до навршених пет година живота детета.

ДТ – комбинована вакцина против дифтерије и тетануса

Друга ревакцинација се спроводи само против дифтерије и тетануса пре уписа у први разред основне школе односно до навршених 7 година живота ДТ вакцином.

ДТ – комбинована вакцина против дифтерије и тетануса за старије од 7 година

Трећа ревакцинација против дифтерије и тетануса спроводи се једном дозом ДТ вакцине у завршном разреду основне школе, односно до навршених 18 година живота детета.

ТТ – вакцина против тетануса састоји се од токсоида тетануса

Наредне ревакцинације против тетануса спроводе се једном дозом ТТ вакцине сваких десет година.

ОПВ – вакцина против дечије парализе је орална, жива ослабљена вирусна вакцина

Друга ревакцинација против дечије парализе спроводи се давањем једне дозе ОПВ пре уписа у први разред основне школе, а трећа ревакцинација у завршном разреду основне школе, а најкасније до навршених 18 година живота.

ММР- комбинована жива вакцина против малих богиња, рубеоле и заушака се даје након навршених 12 до 15 месеци, а најкасније до 14 година. Ревакцинација се спроводи пре уписа у први разред основне школе, најкасније до навршених 14 година живота.

БОЛЕСТИ ОД КОЈИХ СЕ ШТИТИМО ВАКЦИНАМА?

Туберкулоза је заразна болест, која се преноси путем ваздуха. Болест почиње са малаксалошћу, температуром, ноћним знојењем и губитком телесне тежине, а касније се јављају кашаљ, болови у грудима, крвави испљувак и налаз на плућима. Ризик од тешких форми је највећи код деце млађе од 3 године.

Дифтерија је бактеријска инфекција посебно тешка за новорођенчад и малу децу. У грлу настају наслаге фибрина које се таложе и у органима за дисање и доводе до гушења. Бактерија лучи токсин који може да доведе до парализе живаца, оштећења мишића срца или до смрти.

Велики кашаљ је бактеријска инфекција коју карактеришу напади кашља праћени зацењивањем, а који могу довести до прекида дисања и гушења.

Тетанус је тешко акутно обољење изазвано токсином бактерије, чије се отпорне споре налазе свуда у спољној средини. До инфекције долази при повреди (убод, посекотина). Болест почиње грчењем мишића лица и врата и може захватити читав организам. Уколико захвати и мишиће органа за дисање, може да наступи и смрт.

Дечија парализа је вирусна заразна болест која у 1% оболелих може довести до тешких и трајних одузетости а због парализе мишића за дисање може доћи и до смрти.

Мале богиње су јако заразна вирусна болест, коју карактеришу висока температура, малаксалост, црвене и сузне очи, цурење из носа, типична оспа по кожи, а у појединим случајевима долази до упале плућа и мозга, па чак и смрти.

Рубеола је заразна болест изазвана вирусом који доводи до температуре, оспе, увећања лимфних жлезда. Код невакцинисане труднице вирус може довести до тешких оштећења и деформитета плода (глувоћа, срчане мане и оштећења мозга).

Заушке су вирусно обољење праћено температуром, отоком и болом једне или више плувачних жлезда. Као компликације могу се јавити запаљење мозга, глувоћа, а код мушкараца и запаљење тестиса које може да доведе до стерилитета.

Хепатитис Б је вирусна инфекција јетре, која се преноси контактом са зараженом крви, сексуалним контактом, током порођаја са инфициране мајке на новорођенче. Акутна инфекција може да пређе у хроничну форму, цирозу или примарни карцином јетре.

Инвазивне болести изазване Хемофилусом инфлуенце тип Б се манифестују као упала плућа, запаљење можданих овојница и бактеријемиија (инфекција крвотока).

Календар вакцинације за вакцине из обавезног програма

на рођењу	са навршних 1 месец живота	са навршних 2 месеца живота	са навршних 3,5 месеца живота	са навршних 5 месеци живота	са навршних 6 месеци живота	са навршних 12 месеци живота	са навршних 18 месеци живота	у 7. години живота (пред полазак у школу)	у 12. години живота (у 6. разреду)	у 14. години живота	у 24. години живота (ревакцинација сваких 10 година)
BCG											
Нер В 1. доза	Нер В 2. доза				Нер В 3. доза				Нер В* (1,2 и 3. доза)		
	DTaP 1. доза	DTaP 2. доза	DTaP 3. доза	DTaP 3. доза			DTaP 1. ревакцина				
	IPV 1. доза	IPV 2. доза	IPV 3. доза	IPV 3. доза			IPV 1. ревакцина	OPV 2. ревакцина		OPV 3. ревакцина	
	HiB 1. доза	HiB 2. доза	HiB 3. доза	HiB 3. доза			HiB 1. ревакцина				
						MMR 1. доза		DT 2. ревакцина			
								MMR 1. ревакцина		dT 3. ревакцина	TT 4,5,6... ревакцина

напомене:

- У складу са посебним Стручно методолошким упутством током 2015. године може се примењивати DTP и OPV, као друга и трећа доза, и као прва ревакцина, за децу која су започела имунизацију током 2014. године.
- Невакцинисана или непотпуно вакцинисана деца примају недостајуће дозе вакцина до одређеног узраста. Вакцина против малих богиња, заушак и рубеле, апликује се до 14. године живота. Вакцина против дифтерије, тетануса и дечије парализе до 18. године живота.
- Ревакцинација против хемофилуса инфлуенце типа Б (ХИБ) спроводи се само у случају када је дете вакцинисано петовалентним вакцинама.
- Вакцинација против хепатитиса Б спроводи се у 12. години, само за децу која нису вакцинисана у првој години живота са три дозе.
- Измене и допуне Правилника о имунизацији које се односе на примену петовалентне вакцине важе од 01.01.2015. године.

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ, БЕОГРАД
 Центар за контролу и превенцију болести
 Јединица за имунизацију

Контакти:
 Јединица за имунизацију
 тел: 011 20 78 674
 011 20 78 675
 011 20 78 677
 e-mail: imunizacija@zdravlje.org.rs

ЗА ИЗДАВАЧА:
 Проф. др Душанка Матијевић

АУТОРИ:
 Прим. др Лепосава Гаротић Илић
 Сања Крстић

РЕЦЕЗЕНТ:
 Прим. др Предраг Кон

ДИЗАЈН:
 Зоран Мирић

ИМУНИЗАЦИЈА

ЗАШТО
 ЈЕ ВАЖНО
 БИТИ
 ВАКЦИНИСАН?

ЗДРАВЉЕ ЗА СВАКО ДЕТЕ!